Kirkon ympäristödiplomin uudelleen hakeminen

1. Miksi ympäristödiplomia haetaan uudelleen?

Kirkon ympäristödiplomi on Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ympäristöjärjestelmä, jonka avulla seurakunta tai seurakuntayhtymä toteuttaa ympäristövastuutaan suunnitelmallisesti. Diplomi tulee uusia viiden vuoden välein, ja samalla arvioidaan edellisen kauden tulokset sekä asetetaan tavoitteet seuraavalle viisivuotiskaudelle.

2. Uudelleenhaun vaiheet

Vaihe 1: Päätös diplomin hakemisesta

Päätös on hyvä tehdä noin vuosi ennen nykyisen diplomikauden päättymistä.

- Seurakunnan kirkkoneuvosto tekee päätöksen ympäristödiplomin uudelleenhausta.
- Seurakuntayhtymässä vähintään puolen seurakuntaneuvostoista tulee tehdä päätös osallistumisesta ympäristödiplomin hakuun. Tämän jälkeen yhteinen kirkkoneuvosto tekee päätöksen diplomin uudelleen hakemisesta.
- Kapitulin yhteyshenkilölle on hyvä ilmoittaa prosessin käynnistymisestä jo tässä vaiheessa, jotta tulevaan auditointitarpeeseen voidaan varautua ennakoivasti.

Vaihe 2: Ympäristökatselmuksen toteuttaminen

Ympäristökatselmus on diplomin hakuprosessin perusta. Katselmuksen aineistoa on tarkoituksenmukaista koota diplomikauden aikana vuosittaisten ympäristöohjelman toteutumisraporttien avulla tai muulla seurakunnalle sopivalla tavalla. Katselmuksen toteuttamiseen on tärkeää osallistaa koko työyhteisö jakamalla katselmuksen osa-alueiden arviointityötä työryhmille tai työpareille.

Katselmuksessa arvioidaan:

- edellisen diplomikauden kehitys
- ympäristöohjelman toteutuminen
- minimikriteerien täyttyminen
- pisteytettävien toimenpiteiden toteutuminen
- kehittämiskohteet seuraavalle kaudelle

Ympäristökatselmuksen osana täytetään uusi katselmustaulukko, jossa tarkasteluaika on edelliset 5 vuotta. Uusittaessa diplomia pisteet kertyvät vain edellisen diplomikauden ansioista ja tapahtumista eli täysin samoista jo edellisessä katselmustaulukossa tehdyistä asioista ei voi saada uudelleen pisteitä.

Vaihe 3: Ympäristöohjelman päivittäminen

Ympäristökatselmuksen pohjalta laaditaan tai päivitetään ympäristöohjelma seuraavalle diplomikaudelle. Ohjelmassa määritellään:

- tavoitteet ja korjaavat toimenpiteet
- vastuutahot ja -henkilöt
- aikataulut
- seuranta

Ympäristöohjelma hyväksytään kirkkoneuvostossa.

Vaihe 4: Tarvittavien asiakirjojen kokoaminen

Hakemuksen liitteet:

- ympäristökatselmustaulukko
- ympäristöohjelma
- edellisen kauden auditointiraportti ja ympäristöohjelma
- kirkkoneuvoston päätös (seurakunta) tai seurakuntaneuvostojen ja kirkkoneuvoston päätökset (seurakuntayhtymä)
    - päätös hakea diplomin uusimista sekä
    - päätös ympäristöohjelman hyväksymisestä
- muut minimikriteerien täyttymistä osoittavat dokumentit

Vaihe 5: Ulkoinen auditointi

Kun hakemusasiakirjat ovat koossa ja ympäristöohjelma on hyväksytty kirkkoneuvostossa, hiippakunnan kautta pyydetään ulkoinen auditointi. Auditoinnissa arvioidaan ympäristöjärjestelmän toimivuus, dokumentaatio ja käytännön toteutus. Auditoijan tulee saada materiaalit tutustuttavakseen noin kuukautta ennen varsinaista auditointiajankohtaa.

Vaihe 6: Päätösprosessi

Auditoinnin jälkeen auditoija toimittaa hakemuksen liitteineen hiippakunnan tuomiokapitulin kollegion käsiteltäväksi. Tuomiokapitulin kollegion käsittelyn jälkeen hakemus toimitetaan Kirkkohallitukseen, jossa Virastokollegio päättää ympäristödiplomin myöntämisestä.

3. Aikataulusuositus uusimiskierrosta varten

Diplomin voimassaolon puoliväli

- Sisäinen arviointi ja ympäristöohjelman toteutumisen tarkastelu.

Viimeinen voimassaolovuosi

- päätös diplomin jatkamisesta (kirkkoneuvosto
- ympäristökatselmuksen päivittäminen
- ympäristöohjelman valmistelu ja hyväksyminen (kirkkoneuvosto)
- tarvittavien liitteiden kokoaminen

Hakemusvaihe

- auditoinnin tilaaminen tuomiokapitulista
- auditointiajankohdan sopiminen ja auditointiin liittyvien materiaalien lähettäminen auditoijalle
- auditointi
- auditoija lähettää hakemuksen käsiteltäväksi
- tuomiokapitulin ja kirkkohallituksen käsittely

4. Hyvät käytännöt

- Kerää ympäristöohjelman toteutumatiedot vuosittain, ei vasta hakuvaiheessa.
- Säilytä liitteet esimerkiksi yhteisessä Teams-kansiorakenteessa ympäristödiplomin osa-alueittain.
- Perehdytä henkilöstö ja luottamushenkilöt ympäristödiplomin tavoitteisiin. Tämä on myös minimikriteeri.
- Kytke ympäristöohjelma osaksi strategiaa, taloussuunnittelua ja vuosittaista toiminnan arviointia.

Ympäristövastaavan/ympäristötyöryhmän tehtävät:

- kokoaa tietoja oman seurakunnan tai yksikön ympäristötyöstä
- täyttää vuosittain ympäristöohjelman seurantalomaketta
- toimittaa katselmukseen tarvittavat aineistot
- osallistuu kehittämistoimien suunnitteluun ja toteutukseen
- tukee ympäristötavoitteiden viestintää työyhteisössä